

Datum

2019-09-02

Diariernr (åberopas)

A190.237/2019

Saknr

033

Polismyndigheten
Rättsavdelningen

Infrastrukturdepartementet
i.remissvar@regeringskansliet.se
i.df.remissor@regeringskansliet.se

Fördjupad utredning rörande koppling mellan utländska eID-handlingar och svenska identitetsbeteckningar

Polismyndigheten har tagit del av förslagen i promemorian och lämnar följande synpunkter.

Författningsförslag

Förslag till lag om behandling av koppling mellan utländska eID-handlingar och svenska identitetsbeteckningar (avsnitt 1.1)

Polismyndigheten föreslår att det övervägs att definiera ”identitetsbeteckning” i den föreslagna lagen och inte i den föreslagna förordningen. I den föreslagna förordningen kan införas en bestämmelse som anger att uttryck som används i förordningen ska ha samma innebörd och tillämpningsområde som i lagen.

Förslag till förordning om behandling av koppling mellan utländska eID-handlingar och svenska identitetsbeteckningar (avsnitt 1.3)

Hänvisningen i 5 § 2 st ska rätteligen vara till 4 § 2 st.

Polismyndigheten föreslår två tillägg till förordningen avseende rätt att ta ut avgift respektive frågan om borttagande av koppling, se vidare nedan.

Gällande rätt

Annat utlämnande i elektronisk form än genom direktåtkomst (avsnitt 3.11)

Uttrycket ”utlämnande på medium för automatiserad behandling” har inom ramen för andra utredningar kritiserats för att vara otydligt (se SOU 2012:90 s. 198 f. och SOU 2015:39 s. 442). Formuleringen har i annan dataskyddsrättslig lagstiftning (se t.ex. domstolsdatalagen, lag om polisens personuppgiftsbehandling inom brottsdatalagens område) mönstrats ut och ersatts av lydelsen

”att personuppgifter får lämnas ut elektroniskt på annat sätt än genom direktåtkomst om det inte är olämpligt”. Polismyndigheten förespråkar därför att den mer moderniserade skrivningen används även här.

Offentlig sektors behov och förväntade nytta av kopplingstjänsten

Sammanställning av offentlig sektors behov och förväntade nytta av en kopplingstjänst (avsnitt 4.14)

Polismyndigheten ifrågasätter inte att det för vissa myndigheter kan föreligga ett behov av föreslagen kopplingstjänst. Att det samlade behovet är så stort som Skatteverket ger uttryck för i förslaget speglar dock enligt Polismyndighetens mening inte den sammanställning av offentlig sektors behov och förväntade nytta som genomförts.

Överväganden och förslag

Säkerhet och förtroende (avsnitt 6.1)

För det fall förslaget om kopplingstjänst genomförs är det av yttersta vikt att den tillgodoser kraven på säkerhet som omgärdar gränsöverskridande identifiering och legitimering. Polismyndigheten instämmer med Skatteverkets bedömning att samma grad av säkerhet måste krävas för att registrera en koppling som vid utfärdandet av en svensk id-handling.

Tvåstegsprocess med personlig inställelse (avsnitt 6.4.1)

Polismyndigheten anser att det är väsentligt att personlig inställelse är ett krav för att kunna säkerställa kopplingen mellan en utländsk eID-handling och ett svenskt personnummer. Det är även i linje med inriktningen i betänkandet *Ett säkert statligt ID-kort – med e-legitimation*, (SOU 2019:14) där det lämnas förslag på hur grundidentifieringen säkerställs genom personlig inställelse.

Enligt Polismyndigheten utgör grundidentifiering av en identitet en grundläggande parameter för tilliten till en identitetshandling. Tjänsten bör inte möjliggöra en väg in i svenska digitala tjänster utan samma grad av säkerhet och kontroll som vid användning av svenska eID-handlingar. Utan personlig inställelse föreligger enligt myndighetens mening en risk för att kopplingstjänsten kan komma att utnyttjas och användas för identitetsbaserad brottslighet.

Ändamålen med personuppgiftsbehandling (avsnitt 6.6.3)

Den föreslagna lagen om behandling av koppling mellan utländska eID-handlingar och svenska identitetsbeteckningar (2 §) innehåller bestämmelser som kompletterar EU:s dataskyddsförordning. Vidare framgår att även den s.k. dataskyddslagen (lag [2018:218] med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning) gäller. Enligt dataskyddslagens 1 kap. 7 § ska dataskyddslagen och EU:s dataskyddsförordning inte tillämpas i den utsträckning det skulle strida mot tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen. Enligt dataskyddslagens förarbeten¹ förtydligar bestämmelsen att dataskyddsförordningen och dataskyddslagen inte ska tillämpas i den utsträckning det skulle strida mot bestämmelserna om offentlighetsprincipen i 2 kap. TF.

Mot bakgrund av ovanstående är den föreslagna lagens 3 § 4 st obehövt och bör utgå.

Uppgifternas livscykel och gallring (Avsnitt 6.6.7)

Enligt promemorian har Skatteverket bedömt att en gallringsfrist om fem år från det att beslut om koppling fattats är tillräcklig för att både tillgodose enskildas behov av beständighet i kopplingen, enskildas behov av att personuppgifter inte ska behandlas längre än nödvändigt såväl som behovet av spårbarhet avseende gjorda kopplingar.

Det kan enligt Polismyndigheten ifrågasättas om det bl.a. med hänsyn till längd på olika eID-handlingars giltighetstid är lämpligt att en sådan frist ska utgå från tidpunkten för att beslutet har fattats. Personuppgifter avseende en persons koppling bör få behandlas i kopplingsregistret så länge som kopplingen är giltig. Myndigheten ser därför hellre en ordning där det stadgas att uppgifter i kopplingsregistret ska gallras senast en viss tid efter det att giltighetstiden för kopplingen gått ut och den således har upphört.

Ansökan och registrering (avsnitt 6.6.12)

Enligt förslaget ska Polismyndigheten vara ansvarig för handläggning av ärenden om koppling. Enligt myndigheten bör det förtydligas om detta även är avsett att omfatta handläggningen av borttagande av en koppling efter ansökan av den registrerade. Polismyndigheten bör i så fall bemyndigas rätten att meddela föreskrifter även för handläggningen av ärenden om koppling och borttagande av en koppling.

¹ Se Prop. 2017/18:105 s. 43.

Ansvarig myndighet (avsnitt 6.7)

Förslaget att Polismyndigheten ska vara ansvarig för identifieringskontrollen och handläggningen i samband med att en utländsk eID-handling är ändamålsenligt utifrån ett utfärdar- och säkerhetsperspektiv.

Den föreslagna lagen och förordningen om behandling av koppling mellan utländska eID-handlingar och svenska identitetsbeteckningar innehåller bestämmelser om att en förutsättning för koppling är att den sökande har styrkt sin identitet enligt den svenska identitetsbeteckningen. Polismyndigheten har vidare bemyndigats rätten att meddela de ytterligare föreskrifter som behövs för identitetskontrollen. Handläggningen av kopplingsärenden kan komma att innebära att enskilda önskar styrka sin identitet med en utländsk identitetshandling. Mot denna bakgrund skulle mer preciserade rekvisit för när och hur en svensk identitetsbeteckning ska anses styrkt underlätta avsevärt för Polismyndighetens prövning och leda till kortare handläggningstider.

Ikraftträdandebestämmelser (avsnitt 6.7.2)

Skatteverket har föreslagit en ansvarsfördelning som enligt Polismyndigheten utifrån de uppdrag som respektive myndighet har för identitetshandlingar enligt nu gällande rätt får anses ändamålsenlig. För närvarande pågår dock en översyn av lagstiftning som kommer att påverka utformningen av och ansvaret för identitetshandlingar. Betänkandet *Ett säkert statligt ID-kort – med e-legitimation*, (SOU 2019:14) föreslår till exempel att Polismyndigheten ska erhålla det huvudsakliga ansvaret för utfärdandet av statliga identitetshandlingar. Om betänkandets förslag realiserar anser Polismyndigheten att det bör utredas vidare hur det påverkar ansvarsfördelningen för ett eventuellt kopplingsregister.

Med hänsyn till de osäkerheter som fortfarande finns avseende kopplingsregistrets utformning och ansvarsfördelning menar Polismyndigheten att det inte är sannolikt att de tekniska lösningar såväl som interna anpassningar av verksamheten kan finnas på plats per den 1 juli 2020. Detta eftersom myndigheten svårtligen kan påbörja tekniskt planerings- och utvecklingsarbete förrän detta är klarlagt. Ett ikraftträdande bör därför ske tidigast ett år efter det att det nya regelverket beslutats.

Konsekvensanalys

Konsekvenser för enskilda (avsnitt 8.3)

Enligt promemorian är det mycket svårt att veta hur många potentiella användare av digitala tjänster som har svenska personnummer men saknar svensk id-handling. Vidare anges att det också är svårt att bedöma hur angelägna dessa personer är att använda svenska myndigheters digitala tjänster.

Målgruppen för kopplingstjänsten är personer med svenskt personnummer som innehar en godkänd utländsk eID-handling men som saknar en svensk eID-handling. Polismyndigheten bedömer att det är sannolikt att en person som innehar ett svenskt personnummer också innehar eller enkelt kan skaffa sig en svensk eID-handling som är gångbar i de tjänster som myndigheter tillhandahåller.

Mot bakgrund av detta anser Polismyndigheten att nyttan av den föreslagna kopplingstjänsten kan ifrågasättas. Myndigheternas behov av såväl som efterfrågan från potentiella användare av ett kopplingsregister bör utredas vidare för att nå en tydligare behovsbild.

Kostnader (avsnitt 8.5.1)

Enligt förslaget ska Polismyndigheten ha möjlighet att ta ut en avgift för ansökan om koppling. Kostnaderna för myndighetens handläggning har uppskattats till samma kostnad som för handläggningen av ansökan om pass (350 kr). Enligt Polismyndigheten bör det i förordningen införas en bestämmelse avseende rätten att ta ut en avgift (jfr. 30 § passförordningen [1979:664]).

Juristen Tony Back har beslutat detta yttrande efter fördrågning av juristen Charlotte Pehrsson.

POLISMYNDIGHETEN

På avdelningschefens vägnar

Tony Back

Charlotte Pehrsson

Kopia till

Justitiedepartementet (PO)
Arbetsstagarorganisationerna
Rikspolischefens kansli